XIV. évfolyam. Budapest. 247. szám. Hétfő, 1880. szeptember 6.

Hirdetések és nyilttérek
felvétetnek árszabály szerint
a kiadó hivatalban:
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.

Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Voglernél, Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Havas, Laffite & Comp.-nál, Place de la Bourse.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal:
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egy évre	20.—
Félévre	10.—
Negyedévre	5.—
Egy hóra	1.80

Egy szám 6 krajczár.

TÁVIRATOK.

Sárvár, szept. 5. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A képviselőjelölés tárgyában összehivott értekezlet eredménytelenül oszlott szét. Egyesek azon inditványa, hogy kormánypárti vagy egyesült ellenzéki képviselő választassék-e nem talált pártolásra. Eötvös Károly országos képviselő tegnap a délutáni vonattal ide érkezett s szükebb körü értekezletben nagy tetszés között szólott. A függetlenségi pártra nézve a kilátás kecsegtető. A szervezés megindult. Eötvös a vidékre rándult.

Tapolcza, szept. 5. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Odescalchi Arthur hg, Zalamegye tapolczai kerületének függetlenségi párti országgyülési képviselője választókerületének bemutazását Tapolczán befejezte. Utjában mindenhol hazafias szivélyes lelkesedéssel fogadtatott. Tapolczán ma meglátogatta a polgári olvasó-egyletet. Képviselőnk innen Badacsonyba utazott.

Győr, szept. 5. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A függetlenségi párt értekezlete délután 4 órakor megtartatott. A hangulat elejétől végig lelkesült volt. Krisztinkovics az értekezletet megnyitván ő maga korelnöknek. Kiss Ferencz ügyvéd jegyzőnek megválasztatott. Beszédet tartottak Krisztinkovics, Kolma Imre, Csepy Pál, Pereszlényi János és végre br. Mednyánszky Arpád országgyülési képviselő, ki városunkban időzvén meghivás folytán vett részt az értekezleten.

A győrvárosi függetlenségi párt megalakultnak jelentetvén ki, Mayer Károly és Krisztinkovics Ede elnököknek id. Späth György pénztárnoknak, Kiss Ferencz és Kovács Sebestyén jegyzőknek választattak, azonkivül városrészenként összesen 37 tagból álló végrehajtó bizottság választatott.

Szombaton este vagy ezer tüntető, jobbára inasok és utczai csőcselék gyült össze éktelen zsivaj közt több ablakot zuzván össze, mig nem rendőrség által szétveretett Ezen sajnos eseménytől a függetlenségi párt természetesen távol áll, csak némely lelketlen kolompos, kik közül egy-kettő még beszédet is intézett a tömeghez, müve az egész. Függetlenségi párt iránt általában nagy a rokonszenv.

Szeged, szept. 5. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A hetes bizottság tegnapi ülésében 38 kérvényre 83050 frt, ebből 3500 frt kamatmentes-kölcsönt szavazott meg, a legnagyobb tétel 10.000 frt.

A müszaki osztályban Szeged városának egy ujabbi térképe van munkában, a térképen az uj utczavonalakon kivül az utczák uj elnevezése, az uj számozás valamint a rakpart is kitüntetve lesz.

A körutak föltöltési előmunkálatai nagyban folynak, igy az osztrák állam vaspálya töltéséből kiágazó és a nagy körúthoz vezető csinos szerkezetü fahid, mely alatt a gyalog és kocsi közlekedés folyik, mihamarabb elkészül. Gregersen mindent elkövet, hogy a föltöltés mielőbb foganatba vétessék.

Augusztus 29-től szeptember 4-ig 24 fél nyert anyagkielégitést. Kiutalványoztatott 990 frt értékü faanyag. 93.000 drb tégla. Addig összesen kiutalványoztatott: 156.513 frt értékü faanyag 15,783.250 darab tégla, 1290 köbméter mész, 946 köbméter homok.

A mai közgyülésen ejtetik meg az ujonnan szervezett épitészi hivatal betöltésére a választás.

A flotta-demonstráczió.

Raguza, szept. 5. (A párisi Agence Havas jelentése.) Az olasz hajóhadosztály Finsati tengernagygyal ide érkezett. Mihelyt a franczia és a német hadihajók megérkeznek, Seymour angol altengernagy elnöklete alatt, ez albániai tengerparton eszközlendő operacziók tárgyában haditanács fog tartatni. Kremer orosz ellentengernagy Csettinjébe utazott.

Zára, szept. 5. Egy angol páncélhajó Seymour altengernagygyal fedélzetén és a „Temeraire“ hadihajó Gravozába érkeztek.

Páris, szept. 5. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A Gambetta és Freycinet közt létező nézetkülönbség ki nem egyenlithető, s a miniszterelnök visszalépését biztosnak tartják. Freycinet utódjául Constans belügyminisztert, s ujabban Challemel-Lacour londoni nagykövetet emlitik.

Pétervár, szept. 5. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A Lorisz-Melikoff által kidolgozott birodalmi szabályzat a czár helyeslését kinyerte, s rövid idő mulva hivatalosan közzé fog tétetni. Az orosz birodalom ezzel az „alkotmányos“ államok sorába lép.

Pétervár, szept. 5. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Greigh orosz pénzügyminiszter Münchenből, hol jelenleg tartózkodik, pénzügyi tervei realisalása után, még e hó folyamán Livadiába utazik, hogy jelentést tegyen a czárnak.

Bécs, szept. 5. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A gabona- és liszt-börzén a mai vasárnapi üzlet csekély volt. Őszi buza 10.33-al vásároltatott, és igy maradt az ár pénzért is. — Tavaszi buza 10.47½—10.50, őszi zab 6.05—6.10. Tavaszi zab 6.20—6.25, május—juniusi tengeri 6—6.05. Készlet-áruban változatlan, üzlet nélkül.

Bécs, szept. 5. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az értéktőzsdén a vasárnapi magánforgalom teljesen üzlettelen volt. Jegyzett: hitel 293.60, magy. aranyjárad. 110.65½, Prága-Dux 45.75. A beálló zsidó ünnepek a forgalmat befolyásolták.

New-York, szept. 4. Petroleum Newyorkban 9⅜, Phiadelphiában 9½, liszt 400, buza 105, fuvardij 5.

A király Gácsországban.

Sürgönyeink már jelenték, hogy az uralkodó tegnap este 8 órakor Krysoviczebe érkezett. A krakkói ünnepélyes napok a vasuti vonal mentén merre a királyi vonat elhaladt, mindenfelé folytatásukat találták. A lakosság részvétele és a lelkes fogadtatás a különböző állomásokon nem maradtak a krakkói ünnepélyek mögött. Lelkesen éljenző csoportok, banderiumok itt sem hiányoztak s nem tulzott azon állitás, hogy a király fogadására minden állomásnál egész kerületek lakosai gyültek össze. A nemesség, parasztok, papság, polgárok, hivatalnokok, rabinusok, iskolás gyermekek, egyletek, zenekarok, szóval a társadalom minden osztályai képviselve voltak e fogadási ünnepélyeken.

Számos vasuti állomásnál fehérbe öltözött leánykák virágokat hintettek s a hol az udvari vonat megállott hivatalos tisztelgések voltak. A rend mindenütt példás volt s a hatóságnak sehol nem kellett közbelépni. Egy egész nemzet társadalmi és vallási különbség nélkül mutatta be impozans módon hódolatát.

A krysoviczei fogadtatás részletei kiegészitésére megemlitjük, hogy a királyt az indóháznál a kerületi kapitány, polgármester, a hivatalnokok testülete, a nemesség képviselői, a papság és zsidó hitközségek küldöttei fogadták. Ezenfelül ezrekre menő közönség gyült össze, mely lelkesen éljenezte az uralkodót, ki a tisztelgők többjével társalgott. Az indóháztól a király Stadnicski Szaniszló gróf palotájába hajtatott, hol ő felségét a házigazda gr. üdvözölte. A királynak a palotába való megszállása után a fáklyavivők nagy száma, kik előbb a vasuti vonal mentén, a merre az udvari vonat haladt, voltak felállitva, a palota körül sorakozott, mi igen szép látványt mutatott. Bylandt gróf hadügyminiszter szintén megérkezett Krysoviczébe.

A hadgyakorlatok ma délben vették kezdetüket Sadowa-Wiszcziánál. A tér, melyen a hadgyakorlatokat tartják, halmos videk lapályokkal, északra számos vizimüvel. A körülötte fekvő községek kicsinyek. A hadgyakorlatok megtartására kiszemelt tér 70 kilometer hosszu és 50 kilometer széles. A hadgyakorlatok megszemlélésére 32 külföldi tiszt érkezett Moszcziskába, kiket a király ma fogadott.

A lembergi „Slowo“ czimü ruthén lap a következőket irja a király lembergi utját illetőleg: „Pár nap telik még csak el s az uralkodó körünkbe érkezik. Mi ugyan nem mutathatunk fel történelmi emlékeket, mint a krakkóiak, de be fogjuk mutatni ő felségének azon emléket, melyhez az alapkövet ő rakta le 28 év előtt. Be fogjuk mutatni a gyümölcsöket, melyeket a nekünk adott szabadság hozott. És végül be akarjuk bizonyitani, hogy mi is épen ugy szeretjük és tiszteljük mint többi alattvalói, és hogy mi még csak benne helyezzuk minden reményünket, az ő atyai szeretete és gondoskodásába, melyben minden népét egyenlő mérvben részesiti.“

*

Mai táviratink következők:

Krysovicze, szept. 5. A király ma a 77-ik honvédzászlóalj itt állomásozó százada fölött szemlét tartott, és negyed 12 órakor a hadügyminiszter a két főhadsegéd és több katonai személyiség kiséretében Sadowa-Wiszniába kocsizott az ott tartandó hadgyakorlatokhoz, honnan 5 órakor tért vissza Krysoviczébe. Az udvari ebédhez Stadniczky gróf több földbirtokos és a kerületi képviselőség elnöke voltak hivatalosak.

Krysovicze, szept. 5. Teljesen apokryphnak nyilvánitják a „Wiener Tagblatt“ által közölt ama táviratot, melyet a király a krakkói ünnepélyességekről állitólag a királynéhoz intézett.

Przemysl, szept. 5. (Az „Egyetértés“ külön tudósitójának távirata.) A király tegnapi tartózkodásának részletei kiegészitéséhez megemlitem még, hogy midőn az uralkodó az indóháznál észrevette a zsidó hitközségek nagy számmal jelen volt kaftános küldötteit, Mendrochowicz községi tanácsostól megkérdé, hány zsidó lakik Przemyslben? „Hatezer“ volt a válasz. „Hatezer?“ ismételte az uralkodó elcsodálkozva.

Hir szerint a király szept. 8-án, mely napon a hadgyakorlatok szünetelni fognak, ismét meglátogatja Przemyslt.

Przemysl, szept. 5. (Az „Egyetértés“ külön tudósitójának távirata.) A diadaliveket szétszedik, a zászlókat és diszitéseket eltávolitják. Az ünnepélyek véget értek s most már a katonai élet vette át uralmát, Przemysl képezi főhadiszállását a hadgyakorlatokra összehivott nyugati hadtestnek s igy központja a katonai akcióknak. Az utczákon szakadatlanul csapatosztályok vonulnak el, a hadsegédek ide-oda sietnek. A térek és közhelyek telvék katonatisztekkel, kik térképek, látcsővekkel vannak etlátva akár hadjárat idején. A főhadparancsnokság a hatósági épületben vett szállást, melynek homlokzatán e felirat van; „A nyugati hadtest főhadiszállása.“

A keleti hadtest főhadiszállása Sadowa-Wiszniában van, hol Albrecht főherczeg is tartózkodik. A würtembergi herczeg a nyugati hadtestnél van.

Przemysl, szept. 5. (Az „Egyetértés“ külön tudósitójának távirata.) A hadgyakorlatok ma vették kezdetüket. Reggel 7 órakor négy vadászszázlóalj Przemyslből Medykán át Moszciskába vonult, hova a lovasság is elment már. Délután a gyalogezredek is készen álltak a tova vonulásra és a 9-ik valamint 77-ik ezredek el is mentek. Ez ezredek Stryj és Samborból valók. Holnap reggel az itteni csapatok többi része is és pedig a 10-ik gyalogezred és a 40-ik gyalogezred tartaléka szintén a hadgyakorlatokra mennek, s mivel ezekkel az összes helyőrség eltávozik, ma már osztrák honvédzászlóaljak teljesitették a helyőrségi szolgálatot, továbbá honvédek szállották meg a Dunkowicze és Iwanoja-Góra erődítményeket is.

A katonai operácziók a gyakorlótéren holnap veszik kezdetüket apróbb harczokkal. A gyakorlótér 70 kilometer hosszu és 50 kilometer széles, tehát terjedelme mi kivánni valót sem hagy fenn. A lovasságnak jó alkalma van e téren müködést kifejteni, miért is a lovasságnak kiváló szerep fog jutni a hadgyakorlatokon.

A megállapitott terv szerint a hadgyakorlatok az első három nap addig terjednek, hogy a nyugati hadtest előretolt részei több ütközet után visszavonulnak a főőrségre erősitéseket magukhoz venni, hogy támadólag léphessenek fel. A főütközet e hó 7-én lesz Sadowa-Wisznia és Moszciska közt, mely ütközetben győztes a nyugati hadtest lesz.

A hirlaptudósitókra akadályozók a zsidó ünnepek, mivel nem lehet kapni zsidó előfogatokat. A katonai csapatok élelmezése azonban nem szenved e körülmény folytán, minthogy a katonaság részére előfogatokról idején gondoskodtak. Przemyslből ma 250 ökröt hajtottak Moszciskába, hogy a katonaság ne nélkülözze a friss hust és ne legyen csupán a konzerv husra szoritkozva.

Budapest, szept. 5.

A szultán irádéja, mely Dulcigno átadását elrendeli s az a szinte biztos kilátásba vett körülmény, hogy az átadás a holnap kezdődő Bejrám-ünnep után haladéktalanul meg fog történni, máris észrevehetőleg lassító hatást gyakorolt a diplomaczia tanácskozásaira, melyeknek eredménye: a portához intézendő viszontválasz és a fiotta-demonstráczió teljesen fölöslegesekké válnak, mihelyt az átadás csak kezdetét veszi is. Azt a felszólitást, melyet a hatalmak legutóbbi jegyzéke tartalmazott s melyről azóta ismételten volt szó, hogy tudnillik a porta vegyen részt amaz intézkedésekben, melyek Montenegrót a birtokbavételben támogathatnák, ma odamagyarázzák, hogy nem a portának a demonstráczióban való részvétele kivántatik, a mint ezt eredetileg Anglia javasolta, hanem föl akarják szólitani a portát: utasitsa albániai csapatainak parancsnokát, Riza pasát, hogy katonáival támogassa a flotta-demonstrácziót. Elvileg a két dolog egyre megy — mindegyik esetben a porta a hatalmakkal együtt saját alattvalói ellen jár el. Tényleg azonban nagy a különbség. Ha az európai flottához még egy-két török hajó csatlakozik — ezzel a demonstráczió sem hatályban sem impozánságban semmit sem nyer. Ha pedig Riza pasa fegyveresen lép föl az albánok ellen — akkor fölösleges az adriai hajókázás. A dolog tehát ugy áll, hogy ha a porta megakarja tenni azt, a mit e tekintetben tőle állitólag, kivánni akarnak, akkor nem kell bevárnia az európai hajókat; ha pedig nem akarja megtenni addig, nem fogja megtenni akkor sem. Igy kétségbe kell vonnunk, hogy a hatalmak csakugyan hajlandók volnának a portához ilyen furcsa felszólitást intézni.

Hogy a szultán irádéjának milyen hatása volt az albánokra, erről egy skutarii magántávirat a következőket jelenti: Tegnap (2-ikán) este Riza pasa a liga bizottságának átadta a porta sürgönyét, mely meghagyja, hogy Dulcigno átadásának minden körülmények közt meg kell történnie. A liga vezetői igy feleltek: „Mi már egyszer kijelentettük akaratunkat, s annál maradunk. Meg vagyunk győződve, hogy nizámjaid nem fognak igazhitüek ellen harczolni a montenegrói gyaurok kedvéért.“ Egyuttal Tuziba és Dulcignóba Hodo bejhez és Juszuf bej Szokolihoz követeket küldtek azzal a parancscsal, hogy a pozicziókat minden körülmények közt védelmezzék az idegenek ugy, minnt a török csapatok ellen. Prizrendbe három küldött ment el a liga nagy tanácsának véleményét megtudni. A bazárban a sztambuli sürgöny kihirdetése nagy fölháborodást keltett.

E hirek épen ellenkezően hangzanak a tegnapiakkal, de ezek nem mutatják azt, hogy Dulcigno legközelebbi átadása rendkivüli nehézségekkel járna. S a kabinetek, a porta puszta hivatalos kijelentését csaknem ténynek tekintik már. A mi magát a demonstrácziót illeti, Párisból meghazudtolják azt a hirt, hogy franczia részről azért támasztottak nehézségeket e rendszabály ellen, mivel a köztársaság vonakodik a maga hajóparancsnokát az angol tengernagynak alárendelni. Az egyes parancsnokok egyenlő utasitásokat kapnak s csupán a közös eljárás kedveért lépnek némi alárendeltségi viszonyba a rangban legidősb tengernagyhoz, ki nem más, mint Seymour tengernagy.

A román kormány figyelmét, mint Bukarestből jelentik, igen kellemetlenül veszik igénybe a Dobrudsában folyó bolgár üzelmek. Hogy e viszonyok nem maradnak rossz hatás nélkül a bukareszti és a szófiai kabinet közötti viszonyokra, ez annál bizonyosabbb, mert a függőben maradt differenciák még mindig nincsenek kiegyenlitve.

Görögország lassan folytatja hadi készülődéseit A hadsereg állománya, mint Athénből jelentik, elérte a 28,000-et. György király e hó végén tér vissza országába, s október elején megnyilik az országgyülés.

Rómából jelentik: Miután szerdán és csütörtökön Magliani miniszter távol volt, tulajdonképeni minisztertanácsot nem tartottak, csak eszmecserét „in consulata“, a legfontosabb kérdések, nevezetesen a nápolyi zavargások fölött; határozatot azonban nem hoztak. A minisztertanács pénteken délután és este tartatott meg, melyben Cialdini is részt vett. A kormány kebelében, daczára a félhivatalos dementiknek, meghasonlás uralkodik különösen Magliani és Depretis közt, mivel az utóbbi a fogyasztási adókra nézve a képviselőknek és községi küldötteknek igéreteket tett.

Roberts tábornok a következő táviratot küldte Ejub khán fölött e hó 1-jén aratott győzelméről:

Ejub khán hadserege ma teljesen megveretett s tökéletesen szétszóratott, részünkről — mint reménylem — aránylag csekély veszteséggel. Táborát elfoglaltuk, elveszett két ágyunkat visszaszereztük, derék gyalogságnak több kitünő ágyut zsákmányolt. Lovasságunk üldözi az ellenséget. Kilencz tisztünk sebesült meg vagy esett el; 18 ember meghalt, 57 megsebesült. A benszülött csapatok vesztesége még ismeretlen, de valószinüleg nem jelentékeny. — Hirlik, hogy Ejub Heratba menekült.

A kormány tegnap az afganisztáni ügyekről kékkönyvet tett közzé. Nevezetesek — bár meghaladottak — ebben a Burrows veresége idejéből szóló sürgönyök. Az első sürgöny jun. 27-éről való Teheránból sjelenti, hogy Ejub khán nagy haderővel nyomul Kandahár felé. — Erre az alkirály azt sürgönyözte vissza, hogy véleménye szerint Sir Alira magára kell bizni, hogy a Hilmenden tul megvédje magát. Katonai szakemberek azonban oda nyilatkoztak, hogy a kandahári angol pozicziót veszélyes volna, ha az ellenséget a Hilmenden áteresztenék. Az alkirály tehát azt ajánlotta, hogy Primrose utasittassék, hogy ha Ejub Furrához ér, elegendő haderővel nyomuljon Girisk felé. A második sürgöny julius 1-ről igy hangzik: „Ejub előcsapata Furráhba érkezett; Primrosenek és Phayrenek parancsokat küldtem a mult sürgöny értelmében.“

Az alkirály ujabban is kiadta a rendeletet, hogy az ellenséget ne bocsássák át a Hilmenden, s hogy a valit támogatni kell, de nem a Hilmenden tul. Az indiai kormánynak Hartingtonhoz küldött aug. 3 ki sürgönyében, mely a tett intézkedéseket felsorolja, nevezetes annak konstatálása, hogy Burrows sohasem volt kellőleg tájékozva az ellenség mozdulatai felől s hogy Ejub kémei többször rászedték, Ejub szándékairól a ténynyel ellenkezőt jelentvén.

A keleti kérdés az angol parliamentben.

Az angol alsóház csütörtöki ülésében, mint táviratink röviden jelentették, Lawson parliamenti tag fölvilágositást kért a kormánytól a követett koerczitii politika és a tervezett flotta-demonstráczió felől. Emlékezteté Lord Hartingtont arra, hogy a liberális párt, mikor az ellenzéken volt, szünetlenül felvilágositásokat követelt a kormánytól; ő ehhez a fegyverhez nem akar nyulni. Nagyon sajnálja, hogy a szabad Anglia kormányát olyan rosz társaságban látja, minő Ausztria és Oroszország. Veszélyesnek tartja ezt a helyzetet s kéri a kormányt annak kijelentésére, hogy ninesenek szándékában háborus cselekedetek. Utal India válságos helyzetére is s fölvilágositást kér eziránt.

Sir H. Wolff szintén nem akarja a kormányt külügyi politikája követésében alkalmatlan kérdésekkel zavarni, de reményli, hogy fölvilágositást nyerhet az „európai konczert“ felől, mely nem csupán az európai Törökország alkotmányának kibirdetésére, hanem arra is föl fog használtatni, hogy a berlini szerződésnek Törökországra nézve kedvező pontjai is végrehajtassanak. Miért nem tettek semmit — kérdi — a bulgáriai erődök lerombolására, melyeket egy év leforgása alatt le kellett volna rombolni? Miért nem gyakoroltak semminemü pressziót Szerbiára? Miért nem ügyel a kormány Törökország érdekeire is olyan buzgón, mint Görögország- és Montenegróéire? Miért nem tesznek olyan lépéseket Törökország érdekében is, mint ellenében? — Attér ezután az afganiszáni ügyekre s fölvilágositást kér Burrows tábornok expedicziójára vonatkozólag, mert szerinte Burrows dandárját, midőn a vali csapatainak zendülése és Ejub nagy hadereje ismeretes volt, biztos halálba küldték.

Lord Hartington előbb Afganisztánról szólva, megjegyzi, hogy nem akarja ugyan gáncsolni Lord Lytton kormányát, de azt tartja felelősnek azért, hogy Kandahár védelmére elegendőnek tekintette az ott volt haderőt. Burrows tábornokot akkor küldték a Hilmend felé, midőn Ejub khán előnyomulásáról értesültek, de ekkor még nem tudták, hogy Ejubnak mekkora hadereje van. Nem is hitték, hogy képes lesz a Hilmendig nyomulni, s kétségtelen is, hogy hadereje utközben gyarapodott föl váratlanul. A történtek után most már könnyü itélni, de akkor, Indiában egyetlen katonai szakférfi sem vonta volna kétségbe, Burrows tábornok erejének elegendőségét. A keleti ügyekre térve át, igy folytatja beszédét:

A tisztelt tag a keleten történőket ugy tüntette föl, hogy mi és a velünk együtt eljárók Törökország elleni fenyegetésekkel iparkodnak javitani bizonyos nemzetiségek helyzetén. Nem tudom, honnan meritette ezt az eszmét. Ő felsége kormánya nem azzal a szándékkal kezdett akcziót, hogy valamely nemzetiség helyzetén fegyveres erővel javitson. A mit szövetségeseinkkel szigoru egyértelmüségben és összhangzásban teszünk, az, hogy biztositsuk Törökország és a többi hatalmak által a kötött nemzetközi szerződések végrehajtását. Minthogy jelenleg tárgyalások vannak folyamatban, csak keveset tehet hozzá ahhoz, a mit mondottam. Udvariatlanság lenne a török kormánynyal szemben, s nem vagyunk fölhatalmazva a többi hatalmak által, hogy szabatosan megnevezzük ama rendszabályokat, melyeket bizonyos körülmények és eshetőségek közt inditványozni fogunk. Nagy veszély forog fenn a keleten s egyiránt fenyegeti a török birodalmat és Európa békéjét. Véleményünk s Európa véleménye szerint a veszélyt nagyrészt az okozta, hogy a török kormány nem teljesitett bizonyos nemzetközi kötezetségeket, határaira és a tartományaiban eszközleudő reformokra vonatkozólag.

Mindig kerülni iparkodutnk s kerültük is a fenyegető hangot s most is komoly reményünk, hogy nem lesz szükség a fegyveres kényszerre, czélunk nem az lévén, hogy zavart okozzunk a török birodalomnak, hanem hogy erősitsük azt. Ha nem erősithetjük meg e birodalmat, akkor legalább lehetségessé akarjuk tenni fenállhatását ama viszályok és nehézségek elintézése által, melyek e fenná lást fenyegetik. A szövetséges hatalmak hajóhadának összegyülése bizonyitja a hatalmak azon elhatározását, hogy mellőzni ne engedjenek a berlini szerződésen alapuló határozatokat — akár egyenes ellenszegülés akár hosszas halogatás által.

Bourke figyelmezteti a kormányt, hogy ne bizzék tulságosan az európai konczertben. Montenegróra és Örményországra vonatkozólag elismeri a követelések jogosultságát, de a konferenczia határozatai nem folynak szükségkép a berlini szerződésből, mert a konferenczia sokkal nagyobb területet itélt oda Görögországnak, semmint a szerződés kijelölte, s midőn határvonalat állapitott meg, levetközte a közvetitői jelleget, melyre a berlini szerződés czélzott. Nem mondja épen, hogy a mi történt, rosszul történt; de kivánatos, hogy mérsékelettel itéljünk a porta magatartása felől e követelésekkel szemben. Végül kérdéseket tesz a flotta-demonstráczióra vonatkozólag, hogy ki ellen van intézve, minő utasitásokat kaptak a tengernagyok? Lehetetlen — ugymond — belátni, hogy az ellenségeskedések kitörése hova fogna vezetni. Nem szól az albánok ingerültségéről, a görög hadi készületekről, vagy a Bulgáriába özönlő orosz csapatokról. De annyi bizonyos, hogy mind eme veszélyeket csak még növeli az együttes hajóhad megjelenése a fölizgatott népességek szomszédságában.

Sir Ch. Dilke külügyi államtitkár konstatálja, hogy a tengernagyok instrukcziójára vonatkozó tárgyalások e pillanatban még nem értek véget; de nem vél messze menni, ha azt mondja, hogy az instrukcziók azonosak lesznek, s hogy a megegyezésnek már minden nehézségei elháritattak. Ugy hiszi, hogy a rangban legidősb tengernagyé lesz a vezénylet, s hogy ez az angol tengernagy lesz. A demonstráczió czélja főleg annak megbizonyitása, hogy a hatalmak teljesen egyetértének, s ezzel pressziót gyakorolni a portára. A hat nagyhatalom egy véleményben van az iránt, hogy az akczió a béke elvének érdekében és védelmére történik. Az akczió czélja, meggátolni a katasztrófát, mely telve volna veszélylyel — nem csupán a török birodalomra, hanem az egész Európa békéjére nézve is. A hat hatalom ugy vélekedik, hogy a porta késedelme és hanyagsága a berlini szerződés bizonyos kötelezettségeinek végrehajtásában — veszélyt képez Európa békéjére nézve. A hatalmak nem csupán mondották, hanem megis vannak győződve, hogy akcziójok ugy az európai béke biztositását, mint maga a porta hatalmának fentartását czélozza, s hogy rövidlátó politika volt a porta részéről, hogy ellene szegült a berlini szerződés által követelt kérdések elintézésének.

A mi a demonstrácziót illeti, ez nem a görög, hanem a montenegrói kérdésre vonatkozik, mely jelenleg első sorban áll, mivel egy időben közvetlenül fenyegetett az ellenségeskedések kitörésével. Reményli azonban a kormány, hogy a kérdés elintézésére irányzott törekvései teljesen sikeresek lesznek, még pedig rövid idő mulva. A halasztás sok ideig tartott ugyan, de a kormány azt hiszi, hogy a porta ellen nem fognak, mert nem lesz szükséges, kényszeritő rendszabályokat alkalmazni.

Eddig a porta nem kevesebb, mint három választ adott a dulcignoi rendezésre vonatkozólag, de ezek közül kettő teljesen egyforma volt, A portán az emberek nem jó geografusok, s egyszerüen csak azért is visszautasithattak egy javaslatot, mert nem tudták pontosan, hogy mi az. De jelenleg a kormánynak oka van hinni, hogy a dulcignoi javaslat végre fog hajtatni. A hatalmaknak a demonstráczió által kimutatott egyértelmüsége nemcsak siettetheti a portát ez ügy elintézésében, hanem jótékony hatással lehet a görög és örményországi kérdésekre és az európai tartományokra vonatkozólag is. Az európai konczert — igy végzi — eredményeiben kielégitő lesz ugy e házra, mint általában Európára nézve.

Többen szólalnak meg föl, a vitát Palliser zárja be, ki azt mondja, hogy az afganisztáni katasztrófa nem történt volna meg, ha az előbbi kormány a helyén maradt volna.

UJDONSÁGOK.

— szeptember 5.

* Időjárás. Ma derült szép időnk volt. Hőméró állása 24 R°.

— Személyi hirek. D' Alton Manu ezredes és Lubis chasseur d' Afrique kapitány Budapestre érkeztek oly czélból, hogy az első mint Angolország, a másik pedig mint Francziaország küldötte a czeglédi lovassági hadgyakorlatokban részt vegyenek. — Weinbach freiburgi bánya-akadémiai tanár, külföldi jeles tudós jelenleg nemzeti muzeumunkban buvárkodik; muzeumunk ásványgyüjteményének tanulmányozása végett jott fővárosunkba. — Szigeti József, a szinitanoda aligazgatóját, hogy a növendékek felvétele lehetséggessé váljék, a miniszteri biztos felhivta, hogy a fölvételi vizsgálatok idejére szakitsa meg szabadságidejét.

— Pauszt, a sikkasztó volt alispánt, kit Bukarestben elfogtak, mint táviratilag értesülünk a bukaresti biróság elhatározta kiadni. Az igazságügyminiszter már is intézkedett, hogy Pauszt a határon a magyar hatóság közegei átvegyék.

— Hansen Stuttgartban. A nálunk is ismeretes „hypnotiser" Hansen jelenleg Stuttgartban időzik. Mult hó 31-dikén a sajtó képviselői s több orvos előtt elektrobiologikus magán előadást rendezett. Több hirneves stuttgarti orvos, köztük a „lélek megszagolásának" theoriáját feltalált dr. Jäger is, alávetették magukat Hansen kisérleteinek. Alkalmas mediumokat azonban ezek között nem talált. Jobban sikerültek kisérletei Hellwalddal, az ismert afrikai utazóval. Teljesen merev állapotba hozta Hansen e mediumát, fejét s lábait két székre helyezte s a minden egyéb támasz nélkül szabadon lebegő testre ráült. Öntudatától, és emlékező tehetségétől azonban nem foszthatta meg őt, noha a kivánt feleleteket Hellwald csak vonakodva s nagy táradsággal tudta megadni. Hellwald később kijelentette, hogy minden erejét össze kellett szedni, hogy egyáltalában felelhessen.

— Összehasonlitó statisztika. A folyó évi augusztus 15—21 évig terjedő héten Budapesten született 274, meghalt 254 személy. Pozsonyban született 32, meghalt 27. Debreczenben született 45, meghalt 31. Kecskeméten született 47, meghalt 45, Temesvárott született 15, meghalt 18. Aradon született 34, meghalt 21, Nagyváradon született 19, meghalt 31, Kolozsvárott született 46, meghalt 34, Sz.-Fehérvárott született 24, meghalt 16, Kassán született 16, meghalt 28 személy.

— A legnagyobb zsidóünnepek ma este kezdődtek. Tisri elseje és második (hétfő és kedd) képezik az 5641-ik zsidó számitás szerinti esztendő két első napját. A zsinagógák mind telvék Mózes ájtatos népével, sőt a Terézvárosban mintegy 30 ideiglenes imaház alakult ez alkalomra, hogy befogadni legyen képes az uj esztendőben való boldogságáért fohászkodó zsidónépet. Szept. 15-én lesz az engesztelődés nagy napja, melyen 24 órai böjttel imádkozik a hivők serege bünei bocsánatáért. Ez a három nagy ünnep az, melyet minden valamire való zsidó honpolgár tiszteletben tart s ha nem is alkalmazkodik mindenik a szigoru rituális szokásokkoz, nagyon kevés van, ki a zsinagóga tájékát ilyenkor elkerülné. Az üzletek nagyobb része is zárva lesz e napokon s a kereskedelmi élet élénksége is természetesen meg fog csappanni.

— Halálozás. Bischitzky Ferencz vaskereskedő, f. hó 5-én reggel ½5 órakor rövid szenvedés és 28 évi boldog házassága, élte 70-ik évében elhunyt. A megboldogult hült tetemei f. hó 6-án d. u. ½5 órakor, fognak a gyászháznál: VII. kerepesi ut 14-ik sz. alatt, a róm. kath. hitv szertartása szerint beszenteltetni és a kerepesi ut melletti sirkertben örök nyugalomra tétetni. — Egy magyarrá vált derek angol: Sir Egan Edward hunyt el mult hó 28-án szivszélhüdés közetkeztében Borostyánköz Vasmegyében. Egan születésére angol, de érzelmeire a legderekabb legtisztább magyar volt. Midőn hazánkba jött, egy szót sem értett magyarul, s idejövetelének sem volt egyéb czélja, mint hogy Magyarország földmivelési viszonyait kitanulmányozza, s tapasztalatait otthon, Angliában értékesitse. Mikor azonban megkezdte körutját a Dunántul, megismerte népünket elhatározta, hogy itt marad. S ugy is lőn. Legelőször eltanulta a magyar nyelvet. Mint kitünő gazdász, 1840-ik évben a rohonczi gazdasági intézetben a juhászat tanára lőn. Később Festetich György gróf tanácsosa lőn. Ezután gr. Batthyányi Gusztáv összes uradalmainak lőn gazdasági kormányzója. Életének utolsó éveit csöndes visszavonultságban tölté saját jószágán, Borostyánkőn. — Béke hamvaikra!

— Gyilkosság vagy szerencsétlenség. A „Kecskemét" irja: Salamon János és István testvérek, kik szarkási, egymással szomszédos birtokaikon laknak, folytonos határvillongásban éltek. Az örökös viszálykodásnak fölötte tragikus vége lett. Ugyanis: f. évi aug. 31-én, d. u. 1—2 óra között S. István feleségével kiérkezvén, rut szidalmazásokkal azt állitotta, hogy öcscse a mesgyét elszántotta. Mintegy másfél óra mulva pedig, midőn az utóbbinak vendégei eltávoztak, ezt S. István észrevevén, feleségével, fiával és leányával Jánosnak hajléka felé közeledtek, puskával, fejszével, vasvillával kezeikben. S János bezárkózott előlük a konyhába, de azok életveszélyes fenyegetések között az ajtót döngették, mignem egyszer onnan távozni látszottak. S. Jánosnak felesége erre az ajtót — férjének ellenzése daczára — kinyitotta, azonban alig haladt egy lépés távolságban előre, S. István a ház végén levő akáczsövény szárnyék mellől puskáját az asszonyra czélozta, mire a nő a lövés által találva, azonnal összerogyott, s meghalt. Ez eddig a S. János előadása. S. István azonban máskép adja elő a tettet. Ugyanis: a mint ő a nevezett napon a városból kiment, leánya arról panaszkodott, hogy S. János a mesgyét elkapálta, s midőn az ellen felszólalt, becstelenitette. Ő azonnal bement, s miután meggyőződött, hogy testvére a mesgyéből csakugyan foglalni szándékozott, rendkivül megboszankodott s öcsését szidalmazta, mire az őt, és leányát becstelenitette. Ezután S. István lakszobájába, leánya az erdő szélére ment. Egyszer csak sikoltva szalad be hozzá a leány a lövés után, mit S. János ejtett, kutyája pedig véresen jött a konyhába. Erre a leány apja puskáját kezébe véve, S. János tanyája felé haladt. S. István és felesége ezt látva, a leány után siettek, s a puskát kezéből kicsavarták, miközben az elsült és S. István állitása szerint e lövés okozta volna S. János nejének halálát. Ezen eset még ugyanaznap a rendőrség tudomására jutott, és S. István s leánya a rendőri helyiségre s onnan a kir. törvényszékhez szállittattak, hol a valóság kideritese iránt a vizsgálat folyamatban van.

— Nyári mulatságok. A svábhegyi nyaralók mult éjjel ismét egy kedélyes társasmulatsággal szaporitották eddigi vigalmaik számát. Az Eötvös villában már három ily vigalom előzte meg az idén a mai mulatságot, mely mind kerességre, mind kedélyes fesztelenségre nézve, vetélkedett amazok bármelyikével, sőt talán azt tul is szárnyalta azáltal, hogy a jelenvolt fiatalságnak tomboló jókedve tultett minden eddigin. A nagyszámu közönség tulnyomó részét a nyári lakók . . . . ., ezeknek számát pedig főleg a budai részek egészité ki annyira, hogy az első négyest nem kevesebb mint hetven pár tánczolta. — Ezeknek csaknem teljes névsora a következő hölgyekből áll: Maszanek Rezsőné, Rech Károlyné, Lidauy Pálné, Oesterreicherné, Eisler Aranka, Grim Adel, Horváth Ilona, Pleckert Pepi és Józsa, Egan Mari és Etelka, Herrum Teréz, Ferschim Kamilla, Lukrits Mariska. Engelbach nővérek, Breier Gizella, Granicz, Kern, Garay, Strausz, Benesch, Ruszter, Martin, Kalmár, Berger és Schütz nővérek, Vozsenilek Ida, Totis Emma, Szuly Gizella, Nicora Sabinczinu Hermina, Tarnóczy Jolán, Placht Emma, Magyar Berta (Szegedről), Draskóczy Teréz, Rakovszky Róza, Szalay Melanie. Gegény Emma (Szatmárról), Brestyanszky Vilma, Vavra Mari, Lampl Janka, Zlamal Jucza, Birnbaum Kamilla, Egger Gizella, Gall Betti, Czettler Tilma és Matild, Oppenheim Eliza, Pick Riza, Schleicher Janka, Stern Ilona és Riskó Irén. A tánez Dudás Pali jónevü budai czigányzenekara mellett éjfél után két óráig tartott, mindvégig hatalmas jókedvvel. Az idén még egy ily mulatság szeptember 18-án lesz.

A margitszigeti fürdővendégek utolsó nyári tánczvigalma szintén tegnap volt s pedig minden hizelgés nélkül elmondhatjuk hogy kitünően sikerült. Jó idő, szép hölgyek, fesztelen jókedv együttesen müködtek közre Hódy Imre Ferencz és Gerenday György rendező urakkal a vigalom sikeréhez. A jelenvolt szépekből tudósitónk a következőket jegyezte fel: Dolinay Olga és Roza, Kerekes Jozefin és Etelka, Hell Irén, Lachmit Roza (Aradról), Gerenday Ilonka, Wagner Hortense, Ligeti Margit, Huszár Linka és Teréz, Krivácsy Ilonka és Gizike, Rozsos Ilona és Gizella, Kaiser nővérek, Sponer Etelka, Tipula nővérek, Koszta Irén, Barabás Ilonka, Gregus Gizella, Castiglione Hermin, Szögi Mariska és Popper Luiza kisasszonyok, továbbá Küry Oszkarné, Jankó Kehler Teréz (Aradról), Láng Fülöpné, Kégly Józsefné, dr. Csakberkyné, Péchy Béláné, Banovits Kajetánné, Deutsch Ignáczné urhölgyek. A nem nagy de igen vig társaságból mintegy 40—42 pár tánczolta a négyeseket és tour-tánczokat, a széles jókedvnek 2 órakor a külön hajó fütyölése vetett véget.

A budapesti asztalossegédek betegsegélyző és temetkezési egylete zászló alapja javára ma este mulatságot rendezett a Schuster-féle sörcsarnok helyiségeiben, mely alkalommal az „Aczélhang" férfi dalegylet s több egyleti tag közremüködése mellett énekkel és szavallattal mulattatták a megjelenteket. Az előadás végeztével tréfás tombolajáték, majd pedig táncz következett, mely alkalommal a tánczosnők közül a következők lettek felvezetve: Hirsnay Paulina és Irma, Hofbauer Roza, Gáli Jánosné, Khun Tamásné, Zuzovich Albertné, Kiss Istvánné, Berg Józsefné, Maker, Fabián, Haler. Maurin, Danczinger, Swelle, König. Strausz és Fehérné, Torkos Lajosné, Moncsányi Sándorné, Tricset Irma, Wagner Katalin, Neubauer Katalin Sechork Anna, Khun Irma, Zsika Katicza, Kubis Stefánia. Fehér Julcsa, Kádár Katalin, Doktor Julcsa és Torkos Teréz kisasszony. A táncz Mezey Náczi czigány zenéje mellett éjfél után még javában folyt, s valószinüleg csak a hajnal oszlatja szét a jótékonyczélre mulatókat.

— Zsidó szinház Szent-Péterváratt. Az orosz székvárosnak német, olasz, franczia s több orosz szinházai kivül, most zsidó szinháza is lesz. A pétervári „Novosti" szerint a szinház épületét már kibérelték s berendezték, a társaság előkészületekkel foglalkozik s a müsor kizárólag történelmi zsidó darabokról ugy prozában mint versben, valamint operettekből lesz összeallitva. A számos tagu zsidó szintársulatnak igazgatója Goldfaden nevezetü zsidó szinész, ki most Moszkvában nagy tetszés mellett játszik. A megnyitó előadás ez év novemberén lesz. Az előadandó darab czime: A „fanatikus" operette a zsido életből 4 felvonásban s 8 képben Soldfarlestől.

— Az egész törvényszék elfogva. A Pétervári Berjeg irja a közetkezőket: E napokban Saratovban elfogták a stawropoli kerületi törvényszék pristowját, Norkiewitset. Norkievits a tarnopoli törvényszék pénztárából 12,000 rubelt sikkasztott el s aztán megszökött. A megindított vizsgálat következménye az lett, hogy elfogták még ugyanazon törvényszék vizsgáló biráját s államügyészét. Elfogták továbbá mindazokat kik részesek voltak Norkiewits büntettében, kik szökését megkönnyitették.

— Fiume magyarosodásához. A Fiuméban létesitendő magyar elemi leányiskola igazgatójává özv. Lakos Károlyné okleveles tanitónőt nevezte ki a kormány. A leányiskola egyelőre négy osztályu lesz, de tervben van hogy az fokozatosan hat osztályu elemi, illetőleg 3 osztályu polgári iskolává egészittetnék ki. Az emlitett igazgatónő derék magyar nő s örömmel foglalja el uj állomását, melyben a magyarosodás ügyének nagy szolgálatokat van hivatva — és képesitve is — tenni. Lakosné ma indult Fiumebe, hol azonnal az iskola szervezéséhez lát.

— Az udvarias gyermekek. Egy vidéki lapban olvasuk: N . . . . városkában L . . . . jegyző gyermekei igen élénk gyermekek. Soha nem hiányoznak onnan, hol valami csintalanság követtetik el, egyébiránt a külső illemre kézcsókra stb. szoktatva vannak. A minap nem birván el már a nagy hőséget, mind a három fiu, a legnagyobb tiz éves, a házuk előtt elterülő pocsolyába, melynek több sara, mint vize volt, fürdeni mennek és pőrére levetkőzve, tetőtül orruk hegyéig bemázoltak magukat sárral. E közben M. . járásbiróné selyemruhában glage keztyüsen látogatást tesz a gyermekek szüleinél. A kis szerecsenek meglátva az uri delnőt s ösztönöztetve saját megszokott illemök érzetétől, egymásután kirontanak a pocsolyából s neki a glage keztyünek kézcsókra. A szörnyüködő delnőnek minden ellenkezése hasztalan vala a fiuk végig csókolták a galambszinü keztyüt s odanyomták photographiájukat. Ez eset óta az illető delnő, valahányszor jegyző urékhoz megy, mindig előbb kérdést tesz; vajjon a fiuk otthon vannak-e?

— Tüzvészek Oroszországban. A pétervári rendőrség kimutatása szerint julius hóban, azaz julius 13-tól aug. 13-ig az európai Oroszországban nem kevesebb, mint 3743 tüzeset fordult elő, melyek több mint tiz millió rubelnyi kárt okoztak. 254 esetnél a kár nagyságát kimutatni nem lehetett. 597 esetben gyujtás, 1080-ban vigyázatlanság, 305 esetben a villám következtében támadt a tüzkár, s 1862 esetben az ok ismeretlen. A legtöbb tüzeset volt a tambowi kormányzóságban (296), azután következnek a kurski kormányzóság (215), nischudj-nowgorodi (172), riasani (166), wolhyniai (138), saratowi (132), oreli (127), moszkvai (125), tschernigowi (122), pénszai (121), kalugai (116), voroneschi (115) cherkowi (101) stb.

— Az északkeleti vasut vezérigazgatóságától a következő értesitést vettük: A magyar északkeleti vasuton Liszka-Tolcsva-Sárospatak állomások között szeptember 3-án reggeli 2—3 óra közt egy fahid felszerkezetének egyrésze leégett. A tüz keletkezésének oka eddig ismeretlen. Személy-, pósta-, podgyász-közlekedés átszállitással eszközöltetik. Teherszállitás azonban Sárospatak-Liszka-Tolcsván át Szerencs-Miskolcz-Budapest felé — nem eszközölhető, hanem a feladók tetszése szerint az áruk S.-A. Ujhely—Kassán vagy Csap-Nyiregyházán átszállittatnak. Az akadály hétfőn e hó 6-án el lesz háritva.

— Hirek a városból. Vak is talál garast. Az egyszer 13 frt 4 krt talált egy vak ember a Ferencz-József rakparton egy bőrtáskában, melyben még több apróság és okmány is volt. A becsületes találó, a nélkül, hogy nevét megmondta volna, a talált táskát tartalmával együtt átadta egy rendőrnek azon nyilatkozattal, hogy jutalmat nem kiván. A táska gazdája, egy postai altiszt épen jelentette kárát, midőn a rendőr bevitte a talált tárgyakat, igazolta tulajdonjogát s átvette azokat a főkapitányságnál. — Egy gonosz lakótárs. Kovács László gyári munkás és neje gólya-utcza 27. sz. a. Fittler Ida mosónővel közös lakást bir. A nevezett házaspár tegnap este munkából hazaérkezvén, láttak, hogy ágy- és ruhanemüik egy szálig hiányzik. Nehány perczczel előbb érkezett haza Kovácsné, ki azonnal Fittlert gyanusitotta a lopással, ki egész napon át otthon volt. Az asszonyok összevesztek s Fittler Kovácsnét földhöz vágta s fejtegetni kezdte. Kovácsné segélykiáltására a házbeliek beródultak és megmentették őt a dühös asszony körmei közül, kit azután a kapitánysághoz bekisértettek, hol Fittlert letartóztatták. — A lelkiismeret hatalma. Tarba Károly inas tegnap önként jelentkezett a rendőrségnél, hogy két nappal ezelőtt gazdája Péchy Andor ügyvéd kárára elkövetett sikkasztás után megszökött; de lelkiismerete nem birta tovább elviselni, hegy jó gazdáját megkárositotta. A kár iránt az inas még nincs kihallgatva. — Véres verekedések. Lehóczky György albert-irsai 18 éves napszámos Bariák András napszámost a kerepesi uton az este megtámadta, földhöz vágta és őt egy késsel megszurkálta; Schmied Ferencz pedig az éjjel fél 3-kor Weiszkerber Dominik és Vámosy Gyula napszámosokat támadta meg, midőn ezek a Mátyás utcza sarkán levő korcsmából kijöttek és Weiszkerber karján mely sebet ejtett. Schmied megszökött ugyan, de a rendőrség ma már elfogta és letartóztatták. Lehoczkyval is ily módon bántak el, Bariákot és Weiszkerbert pedig kórházba vitték. — A nyomoruság. Egy 20 éves körüli napszámos asszony vánszorgott tegnap a Gyöngytyuk utczán át, mert lábai már alig birták. Több órahosszig járt fel s alá, könyörgő tekintettel a járókelőkre, de senki sem tudakozódott baja után, ő pedig nem mert szólni. Végre a szegény asszony a 14. sz. ház előtt oly rosszul lett, hogy a gyalog járóra feküdt s ott eszméletlenül hevert, mig egy rendőr őt kórházba nem vitte. Az asszony oly rosszul volt, hogy nevét lakását nem tudta megmondani. — Kéménytüz. A kerepesi ut és Kazinczy-utcza sarkán tegnap este kéménytüz ütött ki, melyet azonban az azonnal ott termett tüzoltók hirtelen elnyomtak.

— A farkasok Francziaországban. A „Petite République Française" azt a fölfedezést tette, hogy a németek okozták a farkasok elterjedését Francziaországban. Többi közt azt mondja, hogy a köztársasági időszámitásnak VI-ik évében Francziaországban 5351 farkast lőttek 126 ezer frank lődijért. Első Napoleon aztán leszállitotta a lődijakat és harmadik Napoleonnak, miután Mexikóban és Szyriában volt elfoglalva, nem volt ideje arra, hogy a farkasokkal törődjék. Ő neki — III. Napoleonnak — és Németországnak köszönhetik a francziák ezt az uj csapást. A farkasok, melyeknek kiirtásáról gondoskodni kell, a német hadsereg kiséretében lépték át 1870-ben a franczia határokat. Az emlitett lap felszólitja a farkasvadászokat, hogy lássanak hozzá fenevadak kiirtásához, mert ezt — ugymond — nemcsak az emberiesség kérdése, de a honszeretet is parancsolj.

— Halottaiból feltámadott. Furcsa dolog történt Krisztiána közelében, Anfindsen földbirtokos néhány héttel ezelőtt sulyos betegségbe esett s két napi szenvedés után jobblétre költözött. Ugyanazon a napon koporsóba helyezték a halottat s a ravatalt egy szobába állitották. Estenden az elhunyt felesége beküldé tiz éves leányát a halottas szobába, hogy onnan forgácsot hozzon, A leányka belépésekor félénk pillantást vetett a sarokba, melyben a ravatal állott. Lázas sietséggel rakta tele kötényét a szanaszét heverő forgácscsal s épen ki akart rohanni a szobából, midőn saját nevét hallá emliteni. Lelkendezve futott édes anyjához. „Édes apám feltámadt!" kiálta be az ajtón s összerogyott. Néhány pillanat mulva kijött a halott és végig sétált az udvaron. Ugy rémlik neki, mintha csak aludt volna. Egészségét ujra visszanyerte, s most vidám kedvvel üzi gazdálkodását.

Szinház, müvészet.

— A népszinház müsora. Hétfőn „Székely Katalin", kedden „Falu rossza", Boriska szerepébe Aalberg kisasszony szinmüvésznővel, szerdán Bokácscsó Blahánéval, csütörtökön Csikós Blahánéval, pénteken, szombaton és vasárnap „A szép perzsalány" Lecocq legujabb operettje. s a népszinház első nagy ujdonsága az őszi évadban.

— Aalberg k. a. a helsingforsi finn nemzeti szinház első drámai szinésznője kedden e hó 7-én lép fel a népszinházban mint Boriska s „Falu rosszá"-ban. Szerepét finn nyelven fogja eljátszani.

— Blaháné legközelebbi uj szerepe Gál Klára lesz a „Becsület szegénye" népszinmüben.

Egyletek, társulatok.

— Meghivás. Felkérjük azon t. bölcseletehallgató urakat, kik a „bölcseletehallgatókat segélyző egyesület" elnökének Schambach Gyula bölcseletehallgatót kivánják megválasztani, sziveskedjenek f hó 6-án (hétfőn, esti 6 órakor) a Grünbaum-kávéházban (lövész-utcza és kálvin-tér sarkán) tartandó pártértekezletre megjelenni. A pártbizottság nevében Mészáros István pártelnök, Rácz Soma p. jegyző.

Fővárosi ügyek.

— Népesedési mozgalom a fővárosban. A lefolyt héten élve született 242 gyermek, elhalt 229 személy. Az elveszülöttek közt volt 77 törvénytelen; nemre nézve 107 fiu, 185 leány. Halva született 11 gyermek, köztük 4 törvénytelen. A halottak közt volt 120 finemü, 109 nőnemü, 86 egy éven aluli gyermek. — Az összes elhaltak közt egy éven alul tartózkodott Budapesten 15. Ez év 34 hetében élve született összesen 8892 gyermek, elhalt 8480 egyén, a születések többlete tehát 462. A születések arányszáma 1000 lakosra: 36·5, a halálozások arányszáma 1000 lakosra: 34·6, az egy éven felüli lakosságnál 21·7, az öt éven felüli lakosságnál 14·9. A halálozások kerületek szerint: I. ker. 20, II. ker. 16, III. ker. 22. IV. ker. 5, V. ker. 8, VI. ker. 30, VII. ker. 33, VIII. ker. 45, IX. ker. 22, X, ker. 10, egyéb kórház halott 15, katona 2.

KÖZGAZDASÁG.

Iparügyek.

— **A keleti kiállitást** ma, az első vasárnapi napon ezernél több látogató szemlélte meg. A látogatók között voltak: Trefort és Pauler miniszterek, Bittó István és neje, gr. Apponyi Albert, Jókai Mór, Éjszaky Károly és többen. A tárlat folyton szép tárgyakkal gyarapodik. Legujabban egy 17. századbeli khinai főmandarin-öltöny, boszniai himzett czipők, siámi ezüst tárgyak érkeztek a kiállitásra Neskovits D., Péts Ödön és másoktól s a tárlat fokozata kiegészitése még folyton folyamatban van. — E szempontból is az iparegyesület igazgatósága a kathalugosból uj kiadást rendez sajtó alá, melybe az utólagosan érkezett tárgyak is fel lesznek véve. Ma látogatta meg a kiallitást a balassa-gyarmati ipartársulat küldöttsége is, Karlik János és Gellén István vezetése alatt. Figyelmeztetjük még a közönséget, hogy tiz éven aluli gyermekek beléptidijul csak tiz krt fizetnek.

— **A budapesti kereskedelmi és iparkamara** folyó hó 9-én, csütörtökön d. u. 4 órakor teljes ülést tart, melynek főbb tárgyai a következők:

1. Elnöki előterjesztések. 2. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium három rendbeli leirata a kamara 1878. évi jelentésében felhozott panaszok tárgyában. (Pezsgő, boszniai szilva, vasuti tarifák.) 3. Ugyanezen miniszterium leirata a pamutfonalak gyártásánál, illetőleg az azokkal való kereskedésnél előfordulo visszaélések tárgyában. 4. Ugyanezen miniszterium leirata a kelmekereskedésben előforduló visszaélések tárgyában. 5. Ugyanezen miniszterium leirata a kamarai közülésekről szóló jegyzőkönyvek szerkesztése tárgyában. 6. A foldmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium körrendelete a brassói kereskedelmi és iparkamara feloszlatása tárgyában. 7. Ugyanezen miniszterium leirata az ipartörvénynek és a kamarákról szóló törvénynek revizioját illetőleg tartandó egyetemes kamarai gyülés egybehivása tárgyában. 8. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium három rendbeli leirata vásárengedélyek tárgyában (Horgos, D. Szt-Iván, Ujszász). 9. Budapest főváros tanácsának átirata a fővárosi javadalmi dijjegyzékek reviziója tárgyában. 10. A zólyomi iskolaszék beadványa a Zólyombau fennálló ipariskola segélyezése tárgyában. 11. A budapesti sertéskereskedelmi csarnok beadványa a kereskedelmi forgalom könnyitése tárgyában. 12. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara átirata a magyar államvasutak igazgatásának decentralizácziója és a vasuti tarifák megállapitása tárgyában.

E közlemény kapcsában felemlitjük, hogy a budapesti keresk. és iparkamara ipari osztálya tegnap tartott ülésében már foglalkozott a 9-én tartandó teljes ülés napirendjének 7-ik pontjával és a már többször emlitett egyetemes kamarai ülésen a kamara képviselésére a következőket jelölte ki: A kereskedelmi osztály részéről: b. Kochmeister Frigyes, a két osztály részéről dr. Szvetenay Miklós kamarai titkár, az ipari osztály részéről Ráth Károly és Érczhegyi Ferencz (mivel azonban Érczhegyi a jelölést el nem fogadta, helyébe Csepreghy János jelöltetett ki). végül Jónás János fogalmazó. A 9-kén tartando ülés e jelölés alapján fogja a kamara képviselőit megválasztani.

— **Szabóky emlék**. A fővárosi iparoskör legutóbbi gyülésén tárgyalta a dr. Szabóky Adolfnak emelendő emlék ügyét. A választmány három irányban jutott megállapodásra. Mindenekelőtt elhatározta, hogy emlékünnepélyt rendez, melyen Ráth Károly képviselő tartja az emlékbeszédet. Tovább á mükedvelői diszelőadást rendez a létesitendő emlék javára. Végül ezen emléklétesitése tárgyában egy állandó bizottság alakitását határozta el, a melybe való képviseltetésre fel fogja kérni az orsz. iparegyesület igazgatóságát, ugyanennek ipartársulati szakosztályát, az ált. iparegylet, az orsz. iparos-gyülés közp. bizottságát, a kath. legényegyletet, a piarista rendet, a IV. ker. reáltanodat s a temetésrendező bizottságot. A kör részéről Ráth, dr. Schnierer Gyula és Tenczer Pál urak küldettek ki e bizottságba, mely e hó 19-én tartja alakuló gyülését.

— **A győri iparosok** e hó 7-én egyetemes nagy gyülést tartanak az ipartörvény módositása tárgyában. Együlésen való nézvételre a központból Ráth és Mudrony képviselők, továbbá Gelléri Mór felkérettek, kik az emlitett gyülésen valószinüleg részt fognak venni.

— **Egy nagyváradi központtal** létesitendő uj **keresk**. es **iparkamara** tárgyában általunk jelzett mozgalomra vonatkozólag arról értesülünk, hogy e tárgyban dr. Berkovits Ferencz és több bizottsági tag kérvényt nyujtottak be az ottani hatósághoz. E kérvény lényege a következő:

Kétségtelen, hogy Nagyvárad oly kereskedelmi és ipar emporium, hogy érdeke mulhatlanul megkivánja, miszerint a közvetlen érdekeltekből összeállitandó kereskedelmi és iparkamara által képviseltessék. Egyedül Nagyvárad három oly pénzintézettel bir, melyek 6 millió frt betét mellett 30 millió forgalmat mutatnak ki. Nagyvárad számos vizi malmon kivül két oly gőzmalommal bir, melyek évenkint 40 ezer mm. buzát dolgoznak fel és melyek a magyar lisztnek a legtávolabb világrészeken forgalmat, hasznot és dicsőséget szereznek, Nagyváradnak oly nagyszerü szeszgyárai vannak, melyek évenkint 30 ezer frt fogyasztási adót fizetnek és 6000 hordó szeszt gyártanak, van oly keményitő és olajgyára, mely gyártmányait Európa minden piaczára küldi, az országszerte általános pangás daczára az iparhatóság évenkint 250 iparjegyet szolgáltat ki; a póstahivatal pénzforgalma megközeliti a hét milliót; a távirda forgalom meghaladja a 20 ezer ügyszámot; Nagyvárad város bortermése évenként milliókat forgat; Nagyvárad az ország első rendü vasutai közül háromnak góczpontul és belőlök kettőnek kiindulási pontul szolgál stb. Tekintettel tehát ezen indokokra, és tekintettel arra, hegy Szilágymegye érdeke Nagyvárad felé gravitál: Tisztelettel alulirt bizottsági tagok azon inditványt terjesztjük a tekintetes törvényhatósági bizottság elé, hogy méltóztassék egy Nagyváradon székelő és területére nézve a város, Biharmegye központi, n.-szalontai, b.-ujfalui, margittai, székelyhidi, tenkei, belényesi, vaskohi, élesdi járásokra és Szilágymegyére kiterjedő illetékességi körrel biró kereskedelmi és iparkamara felállitása végett a kereskedelemügyi miniszteriumot feliratilag felkérni.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonatőzsde.

— szept 5.

Buzában ma az izraelita ujévi ünnep következtében nem volt forgalom, de különben is a kinálat igen gyér volt, de malmaink semmi vételkedvet nem mutattak, mivel itt a helyi piaczon ugy sem tudják átvenni.

Rozs ugy helyben, mint állomásokon nagyon kináltatott, de vevő egyáltalában nincs. Elsőminőségü rozsért mely két héttel ezelőtt 9.70—9.80 frtig fizettetett, ma 8—8.20 frtot igérnek.

Árpa s többi gabonaneműekben szintén igen csekély volt a kinálat, eladas azonban szintén nem fordult elő. Az irány lanyha.

Határidőüzletben az egész délelőtti forgalom csak 3 tengeri kötésre szoritkozott. Az arak berlini kedvezőtlen értesites után visszamentek.

Jegyeztetett:

Szokvány buza tavaszra		10.47½—10.52½
„ őszre		10.25—10.30
Zab tavaszra		5 90— 5.95
„ őszre		5.75— 5.80
B. tengeri 1881.	máj.—jun.	5.62½— 5 67½
Káposztarepcze	szept.—okt.	13.00—13.½

Értéktőzsde.

A zsidó ünnepek miatt a tőzsde teljesen üzlettelen volt és az árak csak névlegesek. Osztrák hitel 294.40—294.50, magyar aranyjáradék 110.60—110.65, Drasche 139—140.

Napirend szept. 6 án.

Naptár. Hetfőn. Kath.: Zakarias prof. Prot.: Magnus Szibilla. Görög-Orosz: (aug. 25) Bertalan.
Muzeumban nyitva van a természetiek tára d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Föv. pénzügyi bizottság ülést tart d. e. 10 órakor.
Röv. középitészeti 7-es bizottság d. u. 4 órakor.
Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Keleti iparmükiállitás nyitva d. e. 9 órától d. u. 6 óráig (Ferencziek-bazár I. em.)
Iparmuzeum d. e. 9— d. u. 4 óráig.
Orsz. gazd. és tanszermuzeum d. e. 10—12 d u. 2—4.
Margitszigeten reggel és este népzene.
Allatkert nyitva egész nap.

Árverés ma a fővárosban. Domány Zsigmond 5657 frtra h. Vörösmarty-utczában levő háza (torony-uteza 1.) Tornyei Farkas 22465 frtra b. tabáni ház és szőllő (I - III.)

Hajóforgalom.

Szept. 5-en a Duna talpartjan következő vizi járművek kötöttek ki: Buday Andras „Sándor" h.h. szőllő 50 mm. Tóthfalubol. Berngruber Lipót 1 dereglye 200 mm. fazékasföld. Liptay János h.h. 100 mm. gyümölcs Tóthfalubol.

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

NYILT-TÉR.

Budapesti Hungária forrás
Budán a „Propeller" szállodában (a rudas fürdő közelében) Ivó kura megnyittatott május 20 án. Főraktár Mattoni és Wille-nél. 125

Szabatossági fegyver különlegesség
vadászfegyver és szobapuska
pisztoly és revolverek
M. ARENDT LÜTTICHBEN
szabadalmazott gyárából, mérsékelt áron kapható: Budapesten Kirner József urnál cs. kir. udv. fegyver-gyáros, Engl M. A. és fia és Huzella M.-nél. Aradon: Andrényi C. és fiainál. Nagyváradon: Huzella M. urnál. Szegeden: Mayer Nánd. urnál.
Cs k akkor valódi, ha a közönséges minőségü fegyvereken M. A .... szabatossági fegyvereken Arendt gyárjegygyel van ellátva. 535

Cs. kir. szabad. Dunagőzhajózási-társulat.
F. é. szeptember 10-től kezdve
a személyszállitó hajók a Száván a következő rendben fognak közlekedni:
Sziszektől Zimonyig hétfő és péntek reggel 6 órakor.
Zimonyból Sziszekre hétfő és péntek reggel 6 órakor.
Sziszektől Broodig naponta reggel 6 órakor.
Broodtól Sziszekig naponta és pedig kedden és szombaton a zimonyi hajó megérkezte után, azaz reggel 9 órakor, máskor reggel 6 órakor.
Zimonytól Sabatzig szerdán és vasárnap reggel.
Sabatztól Zimonyig szerdán és vasárnap délután.
A forgalmi igazgatóság.

BUDAPESTI SZINLAPOK.

Hétfő, szept. 6 án.

Nemzeti szinház.

A FOURCHAMBAULT CSALAD.

Szinmü 5 felv. Irta Augier Emil. Forditotta Fáy J. Béla.

Személyek:

Fourchambault	Szigeti J	Rastiboulois	Vizvári
Fourchambaultné	Sz. Prielle	Bernardné	Felekiné
Leopold	Halmi	Bernard, fia	Nagy I.
Blanche	Márkus	Lotellier	Helvey

Kezdete 7 órakor.

Népszinház.

Székely Katalin.

Eredeti nagy operett 3 felvonásban. Irta Lukácsy Sándor zenéjét szerzette Erkel Elek.

Bátori Zsigmond	Vidor	Brunó	Kápolnai
Székely Katalin	Erdősi Eug.	Rózsa	Sziklai Emilia
Sturmvetterhahn	Együd	Margit	Csatai Zsófi
Mokánybasa	Tihanyi	Gyilok	Karikás
Izabella	Komáromi M.	Csuvasz	Ujvári
Jónásmester	Solymosi	Kuvasz	Komáromi

Kezdete 7 órakor

MULATSÁGOK.

Amor-Termek
Budapest, rostély-utcza 2. I. emelet
Az idegenek és a budapestiek tiszteletére naponta Grand Bal á la Mabille. Egy kedvelt nemzeti zenekar zenéje. — Éttermekben zongora-hangverseny. 563

Hajó-közlekedési utmutató.

Indulás

Budapestről Bécsbe indul	6	órakor	este
Budapestről Ujszőnybe indul	2	„	délut.
Budapestről Dömösre indul	4	„	délut.
Budapestről Mohácsra indul	12	„	délben
Budapestről Paksra indul	11	„	dél e.
Budapestről Orsova-Galaczra (vasárnap, szerdán és pénteken) indul	11	„	éjjel
Budapestről Zimonyba (kedden, csütörtökön, szombaton, minden állomást érintve, és vasárnap, szerdán és pénteken korlátolt állomás érintéssel) indul	11	„	éjjel

Érkezés.

Bécsből Budapestre érkezik	este	6 óra után
Uj-Szőnyből Budapestre érkezik	reggel	8 óra után
Dömösről Budapestre érkezik	reggel	7 óra után
Mohácsról Budapestre érkezik	reggel	4 óra után
Paksról Budapestre érkezik	reggel	2 óra után
Galacz-Orsováról Budapestre érkezik	délután	3 óra után
Zimonyból Budapestre érkezik	délután	3 óra után

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlaner könyvnyomdájában, Károly-kaszárnya (rostély-utcza 3. szám.)